

Herbert Bach
1926–1996

1996. július 12-én elhunyt Németország egyik vezető antropológusa, Herbert Bach. Ő volt az a szakember, aki még a nehéz időkben programot tudott felvázolni és el tudta fogadtatni a humángenetikát az NDK-ban. Ő bővítette ki a korábbi jénai Antropológiai és Etnológiai Intézetet.

A thüringiai Gotha-ban született 1926-ban. A háború és hadifogság után Erfurtban és Jénában végezte tanulmányait. A jénai Ernst-Haeckel-Házban (múzeumban) kezdte tudományos pályáját (1952-56), 1957-ben promovált, 1962-ben habilitált. 1963-tól docens és az antropológia tanára, 1969-től igazgatója az Antropológiai Intézetnek. 1981-ben megbízták őt a Humángenetikai Tanszék vezetésével. Az ő érdeme, hogy a két intézményt összeolvasztotta, és ma „Institut für Humangenetik und Anthropologie” néven négy osztállyal (Fejlődésbiológia, Paleoantropológia, Humángenetikai Tanácsadás, Citogenetika), a korábbi hattal szemben ma már több mint 30 munkatárssal működő nagy intézet fejlődhetett ki.

Soha nem lehetett volna őt egyoldalúsággal vádolni. Oktató munkája sokrétű volt, és mindig sok hallgató, doktorandusz dolgozott mellette. Többirányú kutatást vezetett, illetve folytatott. Fő területe a történeti antropológia volt, de a humángenetikában is figyelemre méltó munkát végzett. Mindezeket széleskörű munkacsoportok létrehozásával tette, régészekkel, történészekkel, filozófusokkal stb., illetve klinikusokkal, fogászokkal, gyermekgyógyászokkal, biológia tanárokkal stb. dolgozott együtt. Ezekből az együttműködésekben több monográfia is született. Bach professzor könyveinek, könyvfejezeteinek, tudományos dolgozatainak száma 150 felett volt. Több mint 250 tudományos és ismeretterjesztő előadást tartott. Ő kétségtelenül az egykori NDK-ban az antropológia és a humángenetika meghatározó személyisége volt. Több tudományos társaságnak, több szakfolyóirat szerkesztőbizottságának volt a tagja. A Csehszlovák Antropológiai Társaság tiszteleti tagjává választotta őt.

Bach professzorra a nagy aktivitás, objektivitás, kötelességtudat, kollegialitás, a soha nem csökkenő optimizmus volt jellemző. Barátságos modorával, kedves egyéniségével azonnal jó kapcsolatot tudott teremteni bárkivel. Bizonyára ez is közrejátszott abban, hogy a németországi politikai változások után őt kérték fel, hogy az átvilágító bizottság elnökeként vizsgálja meg a jénai egyetem oktatóinak korábbi tevékenységét. Ezt a munkáját nagy empátiával, nagyon korrekten, mondhatni, közmegelegedésre végezte el.

Herbert Bach egy fair gentleman, egy igaz jó barát volt. Eltávozásával nemcsak a német, hanem a nemzetközi antropológia is szegényebb lett. Kedves barátunk emlékét megőrizzük.

Eiben Ottó